EL MONUMENT DE LES COLLES DE SANT MEDIR: UBICACIONS I PLAQUES

Josep Maria Contel

Inauguració del monument el 2 de març de 1969 als jardinets de Gràcia

A les 20,00 del 31 de gener de 2014, a la seu de la Federació de Colles de Sant Medir, situada al carrer Igualada, 10, Joan Maillo i Estruch, membre del Grup d'Estudis del Coll Vallcarca, va fer entrega al president d'aquesta entitat Josep Antoni Torralba, una placa commemorativa dels 150 anys de la primera romeria de Sant Medir, que el senyor Maillo va trobar llençada en un contenidor, fa més de una dècada a la cantonada dels carrers de Nil Fabra i del Torrent de l'Olla. Una placa que va formar part en un moment donat, del monument dedicat a les Colles de Sant Medir.

Aquesta acció, la de retornar aquesta peça, que sense tenir un valor massa històric, sí en canvi té un gran valor sentimental, aporta per si sola una dada poc coneguda d'un dels diferents avatars, que ha patit el monument al llarg de la seva vida. Un conjunt escultòric que ha patit en el temps diferents viatges per la geografia gracienca, a banda també d'algun *lifting*. En si una història que va la pena reconstruir i recordar per l'estima que en tenen d'ell tots els romeus de Sant Medir.

Una història que segons explicava Josep Barrillón i Paradell, comença el 1950, quan el regidor-delegat del Districte VIII senyor Sancho Vecino va proposar el canvi de nom de la plaça del Nord per la de Sant Medir i es projectar la instal·lació d'un monument dissenyat per l'escultor i pintor gracienc Francesc Socies i March. Uns canvis que per diferents circumstàncies quedaren en suspens sine die.

L'any 1956, coincidint amb el centenari de la mort d'en Josep Vidal i Granés, precursor de la festa. Josep Barrillón tornar a la càrrega per aconseguir el monument i proposar un nou emplaçament per aquest, en una mena de placeta generada per la convergència dels carrers de: la Rambla de Prat, l'avinguda Príncep d'Astúries, el carrer de Saragossa i la Via Augusta, una proposta que també demanava que es batejés l'indret amb el nom de Sant Medir. Malgrat l'entusiasme d'en Barrillón prohom de Gràcia i molt ben relacionat, l'instal·lació del monument no va prosperar.

També en Joan Duaso i Cases, president de la Federació de Colles de Sant Medir va demanar el 1956, que es col·loques un monument a la plaça de Lesseps, cosa que tampoc var regir i finalment, l'any següent la Federació de Colles inaugurava el mes de març, una placa en re-

cord d'en Josep Vidal i Granés a l'edifici de la cantonada del carrer Gran amb el de Sant Marc on va viure.

Uns anys després finalment el 2 de març de 1969, s'inaugurava als jardinets de Gràcia, un monòlit en honor a les colles de Sant Medir, amb una escultura obra de Núria Tortras i Planas. -traspassada el 20 de juliol de 2013- En un acte que va aplegar a representants de les diferents colles del moment, i que va estar presidit pel tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona, Lluís Asmarats R. de Larramendi, acompanyat pels regidors de Gràcia Alfonso Bernad López, i de Sants, Joan Solanas Almirall, així com també del consiliari de la Federació de Colles, mossèn Josep Vidal Aunós.

Pocs anys després, a petició de la Federació de Colles, el monument fou traslladat a la plaça Trilla. Convertint-se en un acte festiu celebrat el 2 de febrer de 1975, amb l'assistència de l'alcalde de Barcelona, Enric Masó Vázquez, i del regidor del Districte senyor Calvo. Una celebració que va començar amb una desfilada des dels jardinets de Gràcia fins a la plaça Trilla, amb un seguici que obria un grup de batidors de la Guàrdia Urbana a cavall i de la seva secció de cornetes, seguint els abanderats muntats a cavall de les diferents colles i a continuació un brec amb la imatge de Sant Medir. Com record d'aquesta efemèride, es repartí una medalla commemorativa entre les diferents entitats assistents.

A petició de la Federació de Colles de Sant Medir, el monument fou traslladat a la plaça Trilla

El monument a la plaça Trilla el 1980 amb la placa commemorativa del 150è aniversari

Encara no un any després de les primeres eleccions democràtiques a l'ajuntament, el diumenge 2 de març de 1980, amb motiu de complir-se el 150è aniversari del primer romiatge a càrrec de Josep Vidal i Granes, es descobrí una placa de marbre damunt del monòlit en homenatge a les colles, amb un programa d'actes que es va iniciar amb una missa a la parròquia de Sant Maria i Jesús de Gràcia. Acabada la missa, començà una desfilada pel carrer Gran amb els diferents abanderats a cavall, que s'aturaren davant de la casa on va viure en Josep Vidal i on la banda que acompanya la comitiva, va tocar una diana que va ser saludada per la família d'en Vidal, que ho fer amb la primera bandera propietat d'aquests. A continuació la comitiva seguí fins a la plaça Trilla on es va descobrir la placa commemorativa. A aquest acte assistiren la regidora i consellers del Districte. Com anècdota esmentar que la placa citada contenia una falta ortogràfica "Medi" en compte de "Medir".

Poc després amb motiu de les obres de reforma urbanística de la plaça Trilla, el monument es va tornar a traslladar, aquesta vegada al carrer de Nil Fabra a tocar el Torrent de l'Olla, davant de la comissaria de policia i pas obligat de gairebé totes les colles, el vespre del dia 3 de març, festivitat de Sant Medir. Un canvi que es produí el 10 d'abril de 1983, amb un acte al que assistir la tinent d'alcalde i regidora de Gràcia Mercè Sala i que va començar a les 11,00 hores del matí amb una desfilada dels representants de les colles amb les seves corresponents banderes, entre la plaça de Rius i Taulet -avui Vila de Gràcia- i el carrer de Nil Fabra, pels carrers de Goya i Gran de Gràcia. A dos quarts de dotze es va beneir el monument i a les dotze va actuar el cos de dansa infantil i jovenil de l'Esbart Lluïs Millet. Gràcies a una fotografia publicada per El Periódico del dia 11, es pot veure el monòlit ja folrat amb les plaques de granet rosa.

Finalment de nou a petició de la Federació de Colles i després d'estudiar tres posibles destins: Pla de Nicolas Salme-

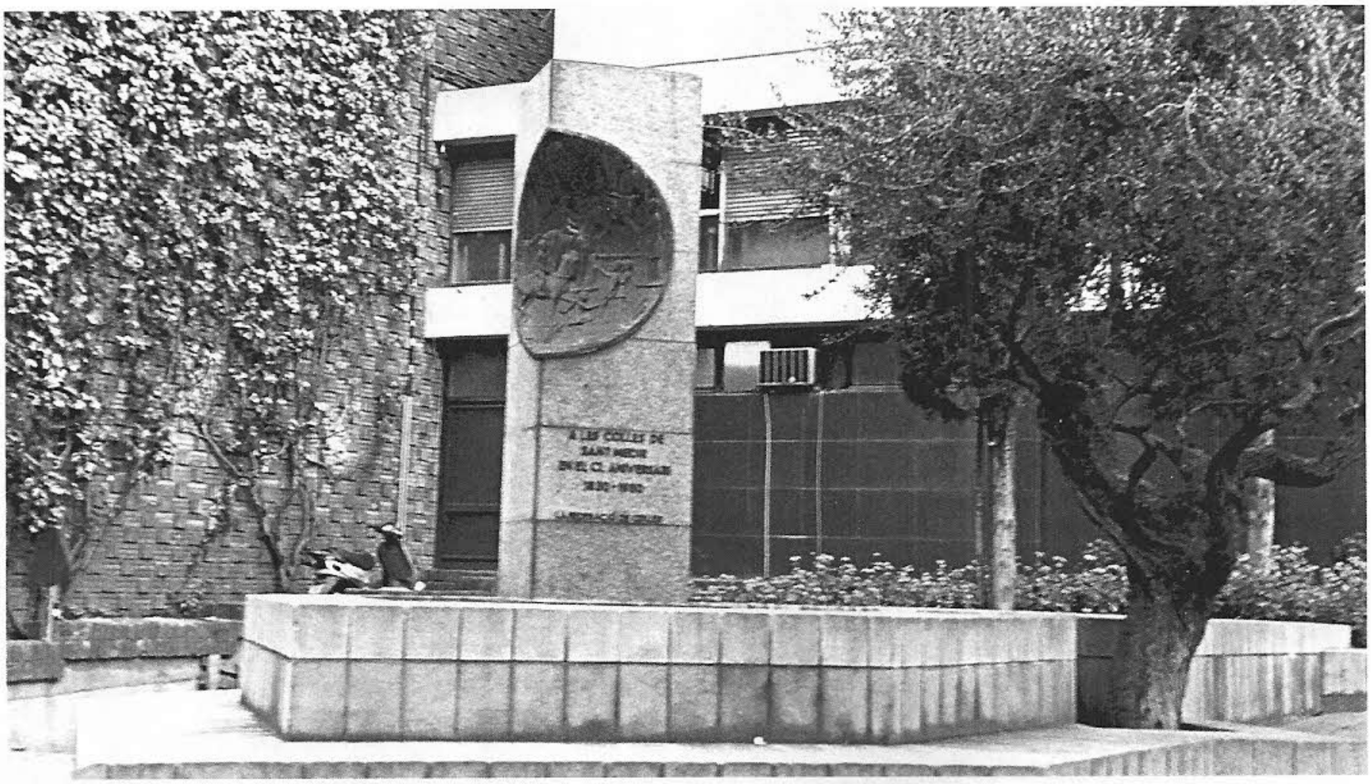

El monument al carrer Nil i Fabra

rón, Jardinets Gran de Gràcia i plaça Trilla, el 21 de gener de 2001, a les 12,00 hores, es va celebrar el trasllat del monument des de la cantonada dels carrers del Torrent de l'Olla amb Nil Fabra fins a la plaça Trilla, lloc que resultar finalment escollit, amb una desfilada de representants de les diferents colles amb les seves corresponents banderes, així com també de la bandera de la Federació de Colles, en la que participar també la banda de cornetes i tambors "El Triangle de Sants" i que va començar a les 12,00 del migdia. L'acte va estar presidit pel conseller de Cultura de Gràcia Albert Musons i mossèn Josep Vidal Aunós, consiliari de la Federació que fou l'encarregat de beneir el monument.

Ara bé, després de la documentació trobada fins el moment, es pot entendre que el monòlit que aguanta l'escultura i que és de formigó, fou revestit

El trasllat del monument de la plaça Trilla al carrer Nil i Fabra es va fer l'abril de l'any 1983

amb diferents plaques de granet rosat, procedint substituir la placa de marbre col·locada el 2 de març de 1980, per una inscripció amb el mateix text, corregida la falta ortogràfica, gravada en una de les noves peces que folraren el formigó, dins del procés del trasllat del monument de la plaça Trilla al carrer de Nil Fabra, l'abril de 1983.

Malgrat tot, en cada queda per esbrinar quan es produir el canvi de la peça de granet que contenia la inscripció modificada el 1983, per una altra que duia aquesta en lletres en relleu, més fàcil de llegir. En aquest canvi, la placa substituïda fou llançada a un contenidor pels treballadors que feren l'operació. Fou en aquest moment quan per davant del contenidor i va passar en Joan Maillo, qui sorprès al veure-la la va agafar i la va guardar a l'espera de trobar el moment oportú per tornar-la, fet que ara s'ha produït.

Ofrena de les Colles a Sant Medir a la plaça Trilla el 2011

El senyor Maillo fent entrega de la placa a la seu de la Federació